

[Niels Westerby.]

finansiere byggeriet og begrænser derigennem dets omfang. Det er det, der sker. Hvis man vil være sikker på, at industrialiseringen gennemføres her i landet, skal man også passe på, at ikke byggevirksomheden bliver en kastebold for en kreditstrammingspolitik. Der kommer man ind på det synspunkt, som man ikke slipper uden om, når man snakker boligpolitik, at den økonomiske politik og boligpolitikken er forbundne kar; de to ting hænger sammen, de slår hinanden. Hvis man gennemfører bestemmelser inden for boligpolitikken, som ikke harmonerer med de foranstaltninger, man foretager inden for den økonomiske politik, går det galt; så får vi inflation, valutatab og kriser, og hvis man så ikke sørger for at tilrettelægge sin økonomiske politik forstandigt, ja, så går enten byggeriet i stå, eller også kommer folk til at sidde for meget høje huslejer, eller parcelhusene bliver meget dyre.

Jeg vil altså indtrængende sige til det høje ting, at de afgifter, vi har vedtaget her i dag, efter min overbevisning ikke kan føre til, at kreditstramningen kan lempes. Selvfølgelig kan man gøre det, man har lov til at være sangvinsk, som man plejer at være det i det høje ting eller i politik i det hele taget; man elsker jo at dele goder og godter ud, for at det skal se så smukt ud, selv også, når der ikke er nogen baggrund for det; men gør man det, ophæver man nu en væsentlig del af kreditstramningen med den økonomiske baggrund, som den økonomiske politik har skabt, kan man være helt sikker på, at så får vi en forrygende inflation, mangel på arbejdskraft, valutatab og alle de ulemper, som vi har måttet bakse med i de senere år.

Jeg ville meget gerne, at vi kunne afskaffe kreditstramningen, men det er ikke bare gjort med kønne ønsker, det skal gøres med realiteter. Dermed vender jeg mig til en af de ting, som jeg tror er en meget vigtig psykologisk forudsætning for, at vort boligproblem ikke er blevet løst. Alle talte ved det sidste valg i 1964 om, at nu ville man løse boligproblemet; der var ikke det parti, der ikke ville løse det, og der var skabt en forventning i befolkningen om, at nu ville det ske. Der blev tillige skabt en forvent-

ning om, at problemet ville blive løst, uden at det ville komme til at gøre ondt. Man regnede med, at nu ville politikerne på en eller anden underfundig eller dygtig eller behændig eller snild måde kunne klare dette forfærdelige boligproblem, uden at det skulle komme til at gøre ondt nogen steder. Man har ikke villet se vanskelighederne i øjnene, og det er derfor, at det i virkeligheden har været så svært at få noget gjort ved boligproblemet. Man har ikke villet erkende, at det skal gøre ondt at løse problemet. Hvis vi skal bygge flere boliger — og det skal vi, hvis vi skal have en bedre boligstandard, og det skal vi, fordi det er udgangspunkt for menneskers trivsel og for, at de kan øve en indsats i samfundet — er det klart, at det må gå ud over noget andet. Vi ved, at vi udnytter al vor arbejdskraft, vi ved, at vi udnytter hele vor produktionsevne, at vi har inflation, valutatab og en hel masse andre ting. Derfor siger det sig selv, at vi ikke kan bruge flere af vore ressourcer af produktionsevne til boligbyggeri, uden at vi må bruge mindre af vor arbejdskraft og mindre af vor produktionsevne til andre ting.

Jeg mener, at vi må se i øjnene, at man ikke kan løse boligproblemet, uden at det private forbrug under en eller anden form må holde for — hvis der skal være perspektiv i tingene. Jeg mener, at man må erkende, at der i lige så høj grad er brug for erhvervsbyggeri som for boligbyggeri; de to ting skulle gerne gå hånd i hånd, for forudsætningen for, at vi har råd til den høje boligstandard, vi ønsker, er dog den, at vi har nogle tip-top moderne erhvervsvirksomheder. Derfor bør vi faktisk sikre rimelige vilkår både for en jævn investeringsrytme i erhvervslivet og for et boligbyggeri. Men hvis vi anlægger denne betragtning, må det være det private forbrug, der må holde for.

Det er da også derfor, liberalt centrum forelagde en boligitse, hvori vi gjorde opmærksom på, at man for at løse boligproblemet måtte af med kreditstramningen og den høje rentes politik, den politik, som truer med at føre til, at byggeriet går delvis i stå, og at et mindretal af befolkningen kommer til at sidde til meget høje huslejer, mens andre er forholdsvis velbjærgede.

Hvis dette skal kunne klares, forudsætter det i virkeligheden, at man er i stand til at